

և մարգարտեա զարդարուն քակեցին զբնասն և այնպէս փախուցին. այժմ միայն ա ա [մէկ մէկ] փեշկիր ծածկոցով փաթաթեալ զգլուխս իւրեանց զան յեկեղեցին ահիւ և դողութեամբ միայն քարոզի և պատարագի: . . . Աղաչայ Պետրոսն ևս այժմ թողեալ զքարաշէն տունն իւր, հանդերձ կնան, ծառայիւքն զնացեալ է որպէս թէ ի տեղի ապաստանի, ի սիպին կոչեցեալ քաղաքն, և միայն զծերունի մայր իւր թողեալ է ի տան, և յորաժամ զբոթալի նովէլայք լուեալ, ի ահի երկիւղի և ի կասկածանաց կան զցայր և զցերեկ . . . : Ի կողմանէ աչացն Հ. Ստեփան բարձալոյս յոյժ մեծապէս ցաւիւմ, և յուսամ թէ էնկոսէին եախուն օգտիցէ նմա . . . : Զցաւալի լուր գրեմ, Հ. Թէոդորոսի փեսին՝ սակս գրիգորին որ առ Աստուած փոխեցաւ ի յուլիսի 17ին, և եղև սոյնպէս: Նոյն սապատութիւնն որ վերայ եկեալ էր զնոյն հրաշալի բարձրագոյն հասակն, որ կարեմ ասել քան զմեր Հ. Գրիգորի պոյն այլ աւելի բարձրագոյն էր, յորժամ կտրիճն էր նախ քան զամուսնանալն, և յետ ամուսնութեան իբրև զմի ամ յետոյ, նոյն սապատութիւնն որ պատահեալ էր նմա՝ եղեալ էր այնքան կարճ՝ որպէս թէ զնոյն Բռէթին որ ի սուրբ Մարթին . . . : . . . Եւ վասն վկայութեան կենցաղավարելոյս աստ, ոչ միայն զմի գիր, այլ թէ զժ. կամիցիմ՝ յօժարութեամբ տան. և մեծաւ արտասուանօք, ոչ միայն իշխանք, այլ և ռամկունք, զորոց Աստուծոյ զիտելի թէ որքան օգտութիւնս հասուցեալ եմ, մանաւանդ հիւանդաց և աղքատաց, և սոցին զրուցատրութիւնք միայն բերան առ բերան հագիւ կարեմ մեկնել, և ոչ զրով: Կարծեմ թէ Հայր Գրիգորն ոչ է կարացեալ լաւապէս իմացնել սան Մարթինի զիմացի եղեալ պոյածուն զայն հողն միայն՝ որ թախանձէ զիս այն բարեկամ ոմն որ աստ է: Միայն այսպէս ասէր ներկարարին, (թէ ասֆուր ծաղկամբ ներկ որ բռնեն՝ և Բ. Գ. օր տօպրակով պահեն և միշտ զՆուրն դուրս ածեն, և յետոյ Ա. հողի պէս թօզ կայ նովալ՝ այն տօպրակի մէջ մնացեալ ասֆուրն՝ ցանելով զնոյն հողն ափով շփեն, մանաւանդ զայս խօսքն թող ասէ (յետ ամենեցուն իլիմոնի ջրով ևս շփեն) և զայլն ևս զիտեմ, միայն զայն հողի անունն գրիցէ թէ զինչ անուանի, և ոչ այլ ինչ):

Յամի տեառն 1734

օգոստոսի 6

[Կէսլա]

Հ. Էմանուէլ [Խուպեարեան]
կրօնաւորս

ՕՏ.

Այս անգամ Հ. Եղիա՝ բաց ի տեղական քաղաքային լուրերէ՝ մէջ կը բերէ հայ զաւառներու կեանքէն զանազան տեղեկութիւններ, յորս զլիաւորն է Տիգրան նակերտի մասին զրաժը:

Գերայարգեցելոյ և վսեմագունեղի տեառն տեառն

Սխիբարայ Աստուածարանուրեան վարդապետի և Արքայ Հօրն մերու՛մ

. . . Քալտէացոց պատրիարգի քոյրն ի տիրապէքէն վասն եղբօրն իւրոյ եկն աստ, բայց այժմ ոչ գիտէ, թէ ուր իցէ նա, արդեօք իցէ ի վէնէտիկ, և կամ ի Հոսմ, գրելի է զտոյն ևս, և ես զկնի բազմաց խօսակցութեանց հարցի ցնա, թէ տիրապէքիւր այժմ յորում կացութեան իցէ, նա և սկսաւ ասել [“հիշ սօրմայ”] հացին 1 օխան նախապէս 1 ստակ էր ասէ, բայց այժմ 5 փարայ, մսին օխան 8 փարայ. կանայք չունին հրաման ի տանէ իւրեանց ելանել ի դուրս, հագիւ կարեն յամիսն մի անգամ զնալ ի բազանիս, 20 հազար յէնիշէրի բնակին ի տիրապէքիւր, առուծախն ինքեանք առնեն,